

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

LXXX [i. e. LXXXI]. An Poenitentiae Sacramentum sit proprie dictum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

III. Lutheri dictum secundū euerit primum. Tertium verum est: nam sine fide impossibile est placere Deo. At fidē ispeccialem putat de remissis peccatis cuiusque: Hęc damnatur à Concil. Trid. Sess. 22. Can. ult. 2. Kemnitium in tertio errare liquet supra: de quarto, plures illi reiiciunt: Necessarias esse negant vi præcepti Ecclesiæ: Vim eis nullā tribuunt. Mēdiatā Kemnitii vide in meo Antipap. p. 3. q. 7. De singularum ceremoniarum Antiquitate, &c. Bill. l. 2. c. 14. 15. 16. 7. &c.

IX. DE PŒNITENTIA.

QVÆSTIO LXXXI.

An Pœnitentiâ Sacramentum sit propriè dictum?

LVTHERVVS lib. de Capt. Babyl. timidè negat, & variat. 1. Neganda mihi sunt VII. Sacramenta, & tantum tria pro tempore ponenda: Bapt. Pœn. Panis. Ib. d. in fine. Propriè Sacramenta vocari visum est, quæ annexis signis promissa sunt. Quo sit, ut, si rigidi loqui volumus, tantum duo sint, Bapt. & Panis. Nam Pœnitentiâ signo visibili & diuinitus instituto caret: nec aliud esse dixi, nisi viam ac reditum ad Baptismum. 2. Alibi esse dicitur Sacramentum, anno 1545.

MELANCHTHON in Locis anno 1522. negat. Pœnitentiâ non est signum: est enim vetustatis nostra mortificatio, & renouatio Spiritus; Sacramentum eius vel signum non aliud est, nisi Baptismus. Idem tamen libris de in edictis cum Luthero asseruit esse Sacramentum.

ILLYRICVS in apol. Conf. Antwerp c. 18. Kemni. p. 2. Exam. pag. 903. scribere audent. Confess. Augustinam non agnoscere Pœn. Sacramentum. Nimirum quia Lutherus & Melan. h. priorem suum errorem reuocarunt: ac Pœnitentiâ negatam asseruerunt.

II. ZWINGLIVS lib. de vera & falsa relig. cap. de Sacr. respuit Pœnit. dicere Sacramentum. CALVINVS Inst. l. 4. c. 19. §. 15. plura aggerit argumenta. Item in Antid. Trident. Sess. 6. c. 15. Beza in Confess. c. 7. a. 11.

III. LVTHERANI multi Calvinizant in

hoc, licet iurant in Confessionem Augustinā: Vt Nicolaus Selneccerus in p. 2. Pædagogia. Wigandus, Illyricus, Kemn. in 1. disput. de Pœnitentiâ. &c. Vide in Genealog. p. 3. q. 19.

SVADENTISTIS CALVINISTÆ 1. Calvinus Inst. l. 4. c. 19. §. 15. &c. Romanenses Scholastici anxie in reperiendo hic Sacramento desudant. Nodum in scirpo. Quod tamen optimum habent, rem incertam, opinionumq; varietate confusam relinquunt. 2. Dicunt esse Sacramentum; sed non est ceremonia externa à Domino instituta ad fidei nostræ confirmationem, &c. Qui tale in ipso Augustino, vident, quod pœnitentiâ Sacramentum vocant? 3. Nego iure haberi Sacramentum primum, quod nulla Dei promissio singularis ad hanc rem extet. 4. Deinde quod, quacumq; hic ceremonia proferratur, merum sit hominum inuentum, mendacium, & impostura.

5. Kemnitius par. 2. Exam. pag. 903. Ex diuina Institutione non habet tale externum elementum, quale in Baptismo & Eucharistia, quod ad integram definitionem, & genuinam proprietatem Sacramenti pertinet. 6. Sacramentum Pœnitentiæ non habet fundamentum in Vet. Testamento, in quo fuit contritio & confessio; neq; tamen idcirco Sacramentum: licet etiam absoluerit Nathan Dauidem. Licet Petrus Act. 10. Paulus, Act. 26. dicant se pœnitentiâ & remissione peccatorum non aliter docuisse, quàm prophetæ. Neque Pœnitentiâ habet fundamentum in prædicatione Baptistæ, & Christi. 7. Neq; in hisce, Ioan. 20. Quorum remisistis peccata. &c. Neq; in doctrina Apostolorum aut exemplis, teste Paulo Act. 26. Petro, Act. 10. Vanum & falsum est Apostolos etiam docuisse pœnitentiâ quoad substantialia, quæ impii ante Baptismum ad Deum conuertuntur, & quæ lapsi post Baptismum redeant in gratiam.

AUTOR. Pœnitentiâ est propriè dictum Sacramentum: I. Ioan. 20. Quorum remisistis, &c. Vide in Antichristo p. 3. q. 29.

Tt 2 Ad.

Aduersarii omnes contendunt hîc agi de Remissione per Prædicationem fidei excitatricem; non de Iudiciaria. Calvinus in *Antid. Trid. Sess. 6. C. 14.* agi de ea, quæ fit per prædicationem in conuersionem Infidelium ad fidem, & per Baptismum ad Ecclesiam. Sic & Kemnitius pag. 915. Qui tamen, etiam Fidelibus remittendi peccata, ait datam hic potestatem.

D I C O, Explicatio loci prior est Cyrilli, cum intelligentis de & Infidelibus, & Fidelibus facienda remissione: At diuersimodè istis, per Baptismum; his per Riturum Pœnitentiæ: Vtrisque per Sacramentum, non idem, sed diuersum, scilicet Ritu diuerso: Nam & Kemnit. pag. 917. & Calvinus *Inst. l. 3. cap. 4. §. 12.* agnoscunt hinc colligi priuatam Absolutionem à Domino institutam.

Posterior expositio, de solis Fidelibus absoluendis, est probabilior. 1. Quia Ioannes non solet repetere, quæ priores Euangelistæ scripserunt: at Matthæus & Marcus iam scripserunt de Baptismo: de Pœnitentiæ Sacramento adhuc nullus. 2. Fatentur etiam Aduersarii, hîc dari potestatem Clauium: at hæc non est ad Baptismum necessaria; sed ad Pœnitentiã; Estque propriè Ecclesiasticorum, at baptizandi potestas est etiam laicorum. 3. Clauium potestas est Iudiciaria: at de Infidelibus non iudicant Christiani: 1. Corinth. 6. *Quid ad me de his, qui foris sunt, iudicare.* Ita S. Patres Chrysostomus, Theophylactus, Euthymius, Ambrosi⁹. &c. Atque hæc expositio euacuat omnes obstringillationes Kemnitii: addito; Lucam, Act. 2. *Pœnitentiam agite, & baptizetur unusquisque,* loqui de pœnitentia Infidelium ante Baptismum; Ioannem 20. de pœnitentia fidelium post Baptismũ.

Porro idem doceo ex triplice definitione Sacramenti.

II. Sacramentum est signum visibile sacræ rei, sc. gratiæ iustificantis quam cõfert. At Confessio pœnitentis, & Verbum Absoluentis sunt signa gratiæ iustificantis; illa, animi renouati; hæc, peccati relaxati. Ergo ea duo sunt vnum Sacramentum. Ita Lutherus *lib. de Capt. Babyl. sub finem:* Sacramenta sunt, quæ signis annexis promissa sunt: Sic & *Apol. Conf. Aug.* poscit Sacramento Riturum à Deo mandatum; cum promissione gratiæ: At qui Absolutio priuata habet mādatum: 2. Cor. 5. *Posuit in nobis Verbum reconciliationis.* Et: *Pro Christo legatione fungimur.* Habet gratiæ promissionem: Ioann. 20. *Remittuntur eis.*

III. Quæ octo Kemnitius requirit ad Sacramentum verum, in hoc elucet. 1. Sensibile signum; *Absoluo te: Remitto tibi peccata tua.* 2. Institutionem id habeat cum mandato Dei: *Quorum remisistis, &c.* 3. Idque in Nouo Testamento: Ut hîc. 4. Sit Ritus perpetuus, non temporarius: at ritus absoluendi iam durauit 1600 annis ferè. 5. Ad sit promissio gratiæ: At adest. 6. Et gratiæ iustificantis, non cuiuslibet: At hic est talis, *remiseritis peccato.* 7. Sit ad signum externum: at id hic est *Absoluo te.* 8. Promissio in particulari singulis applicetur, non tantum in genere. At sit: *Ego te absoluo à Tuis peccatis.*

IV. Calvinus *Inst. l. 4. c. 14. §. 1.* Sacramentum definit: *Externum symbolum, quo beneuolentia erga nos sua promissiones cõscientiis nostris Dominus obsignat:* 2. *Ad suscinendam fidei nostræ imbecillitatem:* 3. *Et nos vicissim pietatem erga eum nostram testa-*

testatur. At & hæc tria insunt Ritui Cōfessionis & Absolutionis; non minus quàm Baptismi, aut Cœnæ ritibus. Quare est verè Sacramentum.

V. Denique Testimonia Patrum Latinæ & Græcæ Ecclesiæ ante, & post annum 1100. idem testantur apud *Bell. l. 1. Pan. c. 10.*

DICO AD I. Ecclesia semper, & omnis Theologia nil vnquam sensit aliud, quàm Pœnitentiâ esse Sacramentum: At quid in eo sit Sacramentum; quid Res tantum; quid res & Sacramentum simul; in his tribus disputant animi gratia. AD II. Iam patet ex dictis.

AD III. Patet itidem.

AD IV. Item; & verbum Concionale à forma Sacramentorum remouimus *sup. g. 5.*

AD V. Vt in Baptismo Asperio, in Eucharistia signum externum est Consecratio & sumtio Rei permanentis Sacra: ita in Pœnitentiâ est signum externum Confessio Pœnitentis, & Enunciatio Verborum Absoluentis. Et vtraque est actio transiens; sicut & baptizatio.

AD VI. In Veteri Testamento nulla fuit potestas absoluendi à peccatis: proinde nec pœnitentiâ fuit ibi Sacramentum. Nathan erat Remissi nuncius Dauidi: *Dominus transtulit peccatum tuum à te.* Petrus & Paulus verò loquuntur de pœnitentiâ virtute, quæ in Veteri Testamento est eadem. At Sacramentū Pœnitentiæ probamus ex Nouo; vbi id Christus primum instituit, *Ioann. 20.* Vnde Christo prædicante, & Baptistâ, nondū erat Sacramentum. Quòd tamen Christus absoluit quosdam, fecit potestate suâ extraordinariâ Excellentia. Baptistæ de-

fuit Absolutio; etsi fiebat Confessio.

AD VII. Patet supra. Apostoli nō tradiderunt ibi Ritum Sacramenti; solū scribunt prophetas testari, remissionem peccatorum accipere Credentes in nomine Christi. Sicut autem non leguntur audisse enumerationes peccatorum; ita nec impendisse Absolutionem; & tamen Sacramentum Pœnitentiæ administrarunt. Denique pœnitentiâ ante Baptismum est solum præparatoria ad eundem; non verò Sacramentum. Cætera Kemnitiana subiectis quæstionibus liquebunt vana.

QVÆSTIO LXXXII.

An Pœnitentiâ & Baptismi Sacramentum sit idem?

UTHERVS I. *de Capt. Bab. c. de Bapt.* Lapsos per Baptismum, memoriâ, non ipsa repetitur, reconciliati, *Præbuit opinioibus occasionem verbum periculosum S. Hieronymi: siue malè positum, siue malè intellectum: quo Pœnitentiâ appellat secundam tabulam post nauis fragum. Quasi Baptismus non sit Pœnitentiâ. Hinc enim, vbi in peccatum lapsi fuerint, de prima tabula seu nauis desperantes, velut amissa, secundam incipiunt niti, Pœnitentiâ. Ibid. sub finem Pœnitentiâ signo Nisi tibi & diuinitus instituto caret, & aliud non esse dicit, quàm viam, ac rotam ad Baptismum. At eodem libro scripsit Tria esse Sacramenta, Baptismum, Pœnitentiâ, & Panem; seu Vnum Sacramentum, & tria signa Sacramentalia. MELANCHTHON in *Locū ann. 1521.* Signum Pœnitentiæ esse Baptismum.*

CALVINVS. *Inst. 4. c. 15. §. 4.* Vm Baptismi ad omnia vitæ peccata se extendere dicit. *Dicitur Hieronymi, quin plane impium sit, excusari nequit. Quasi vero per Baptismum deleatur peccatum, & non potius in memoriâ renouandū sit peccatori, quoties de remissione peccatorum cogitat, ut illinc se colligat, fidemq; confirmet. Intra. Aprissime dixeris, si Baptismum vocaueris pœnitentiâ Sacramentum, Cum in confirmationem gratiæ, & fiduciæ sigillū eius datus sit, qui Pœnitentiâ meditantur. Sic & Kemnitius. &c.*